

# A KŐSZÍVŰ EMBER FIAI

## a musical

### SZINOPSZIS

A 2020-as év legmonumentálisabb színházi produkciója a *Puskás* című musical volt. Csapatunk arra lett figyelmes az Erkel Színházban tartott előbemutatók során, hogy a történelmi félműltban játszódó darab rengeteg fiatalot vonzott, akiknek legfeljebb a nagyszüleik élhették át ez a kort. Ez két dolognak köszönhető: a musical műfaj varázsának, és a történelem iránti érdeklődésnek. Ez adta az ösztönzést arra, hogy a következő produkciónkban a zene segítségével megszólaló olyan történelmi játék szülessen meg, amely felkeltheti a teljes család érdeklődését, a gyermekektől a szülőkön át a nagyszülőkig. Fontos küldetés egy **hazaszeretetet** a középpontba állító történetet elmesélni, amely számos ember szívéhez eljut.

Ez a történet Jókai Mór *A kőszívű ember fiai*, amely kötelező olvasmány lévén folyamatosan jelen van a magyar színházi élet palettáján. Mi, a fiatal generáció kedvéért, a zenés színház nyelvén szeretnénk elmesélni. Bármennyire is kedveljük Várkonyi Zoltán örökbecsű filmadaptációját, a nézői igények változnak, és meggyőződésünk szerint lehet zenés színházat készíteni akképpen, hogy egyszerre feleljünk meg ezeknek az igényeknek, és maradjunk hívek az író mondanivalójához. Példaként hozhatjuk Victor Hugo regényének nagyívű színpadi változatát, a *Nyomorultakat*, amely négy évtizedet ölel fel, mégis elmesélhető három órában, anélkül hogy meghamisítaná az eredeti intenciókat.

Célunk kidomborítani azokat a lélektani részeket, amelyek leírják, milyen hatással vannak a szülők, főképpen az anya a három Baradlay-fiúra. Nem lehet véletlen, hogy Jókai eredetileg az *Anya örökké* címet tervezte adni regényének. Ez az anyafigura valójában egyenértékű Magyarországgal. Amikor az anya hívja a fiait haza, az pontosan olyan, mintha Magyarország szólítaná őket. Nincs a történetnek egyetlen olyan kérdése vagy problémafelvetése, amelyre ne a hazaszeretet lenne a válasz. Küldetésünk olyan musical megalkotása, amely ezt a felemelő érzést helyezi középpontba, amiként tettük a *Puskás* musical esetében is. Témájában a szabadságharc központi szerepet játszik, ennek megjelenítése egyrészt fejtörést okozhat, másrészt óriási lehetőségeket rejt magában. A lovasjelenetek, hóvihar, farkascsa csak néhány a kreatívan megvalósítható látványos jelenetek sorában, amelyre a modern színpadtechnika

alkalmas. Zeneiségében törekedni fogunk arra, hogy a Puskáshoz hasonló általános érvényű zenei köntöst kapjon a történet. A mai kor igényeinek megfelelő formát keresünk, amely ugyanakkor ellenáll az elavulásnak. Félő, hogy a most sikeres Hamilton musical a hip-hop műfaj letűnésével például elveszíti a varázsát. Mi örökérvényű muzsikát szeretnénk. A kőszívű ember fiai musicalhez íratni, amely megfelelően monumentális, drámai, és egyben utat talál a mai kor zenei nyelvét beszélő hallgatósághoz is. Szövegében teljes mértékben Jókai Móra fogunk támaszkodni, a történet pilléreire nem változtatunk, a darab középpontjában a három fiú áll, és a hozzájuk tartozó jegyeseik. Azért is vonzó ez a történet, mert korábbi produkcióinkban elvitathatatlanul óriási sikere van a Puskás fiatal színészeinek, akikre kivétel nélkül számítunk az új darabban is. Ezek: Veréb Tamás, Ember Márk, Fehér Tibor. Özvegy Baradlayné szerepére Polyák Lillát kérnénk fel.

Nem tűnhet téves megállapításnak, hogy a néző szeret hősöket látni a színpadon, és ma Magyarországon érdemes hősökről mesélni. A kőszívű ember fiai három főszereplője éppen ilyen hősök. Noha fiktív szereplők, történelmünknek mégis máig élő szereplői, akik akár életüket is adták volna, vagy adott esetben ténylegesen meghaltak a hazáért.

### **A regény szinopszisa:**

Baradlay Kázmér házában hatalmas vendégcsereg gyűlt össze. A házigazda nem volt ott a vendégekkel, mert gyengélkedett a szobájában. Közben köszöntőt mondtak érte, az orvos kihívta a feleségét hozzá. A vendégek arra gondoltak, hogy a nagyságos úr rosszul lett, mert szívbeteg volt. Már több évtizede ez volt a baja, de így még száz évig is élhet. Valójában már csak 60 perce volt hátra, és az asszonyt azért hívatta a szobájába, hogy a végrendeletét lediktálja. A férfinak nemcsak biológiailag, de bibliai értelemben is kőszíve volt. A végrendeletében minden részletét leírta saját temetésének, milyen koporsóba temessék, melyik kardját temessék mellé, kik vigyék a koporsót, és ki mondja a gyászbeszédet. Legnagyobb fiáról, Ödönről úgy határozott, hogy maradjon a cárral Oroszországban, éljen csak kicsapongó életet. Nem veheti el a lányt, aki miatt elhagyta a szülői házat, és legyen diplomata. Richárd menjen át a testőrségtől a lovassághoz és sose nősüljön meg. Jenő, aki a legkisebb és legkedvesebb fia volt, maradjon csak hivatalnok, ne támogassa senki, küzdje fel magát lépcsőről

lépcsőre. Felesége hat héttel a temetés után menjen hozzá Rideghváry Bencéhez, aki adminisztrátor volt, és ő az, akit a legméltóbbnak talált a saját helyére. Bár az asszony többször abbahagyta az írást, a haldokló mindig megparancsolta, hogy folytassa és követelte, hogy hajtsa végre parancsait. Végül eljött az idő és meghalt Baradlay. Az asszony egy imában megfogadta, hogy semmit nem úgy teljesít a végrendeletből, ahogy ezt megígérte, és az ellenkezőjét fogja tenni. A kőszívű ember még egy utolsó földöntúlit kiáltott, mintha meghallotta volna odaátrol az imát, és visszatért egy kiáltás erejéig, hogy tiltakozzon.

Baradlayné a férje halála után fogadalmat tesz, hogy az ellenkezőjét fogja tenni annak, amit férje diktált a végrendeletben. Így először Ödönt hívja haza, akit apja azért távolított el messzire, mert a nemesdombi református lelkész lányát, Arankát szerette. Ödön azonnal teljesíti anyja kívánságát, és az életét kockáztatva hazatér Oroszországból, otthon liberális főispán lesz, és Arankával családot alapít.

A két bécsi ifjú közül Jenő szerelmes Plankenhorst Alfonsine-ba, egy szép, előkelő, de szerepet játszó, gonosz nőbe. Alfonsine nyomorúságos körülmények között nevelteti Károly nevű törvénytelen fiát, akinek Palvicz Ottó, osztrák katonatiszt a természetes apja. Richárd a Plankenhorst-házban találkozik Liedenwall Edittel, a család szegény sorsú rokonával, akit megszeret és eljegyez.

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharcban Ödön Magyarországon tevékenykedik. Baradlayné elhatározza, hogy másik két fiát is a haza szolgálatába állítja. Richárd a huszáraival embert próbáló akadályokon keresztül (Duna, March folyók, Kárpátok) tört haza, Jenőt anyja szökteti meg Bécsből. Richárd Isaszegnél halálos párbajt vív Palvicz Ottóval, a huszárkapitány megígéri a haldokló osztrák tisztnek, hogy felkutatja és felneveli a fiát. Richárd és Ödön részt vesznek Budavár visszavételében, s mivel Richárd megbántotta Ödönt, forradalmi párbajt vívnak. Ödön győz, így még idejében érkezik Richárd megsegítésére. Jenő otthon marad anyjának és Ödön családjának támogatására.

A szabadságharc leverése után Ödön angol útlevelemmel próbál menekülni, de egykori jó barátja, Ramiroff Leonin felismeri, és elfogatja. A volt kormánybiztosnak sikerül megszöknie, és otthon várja további sorsát. Idézést kap a katonai törvényszéktől, amelyet azonban tévedésből Jenő nevére (Eugen, Edmund helyett) állítottak ki. Jenő eltitkolja az irat tartalmát a család elől, jelentkezik a katonai törvényszéknél, és bátyja helyett mártírhalált hal.

Richárd is börtönbe kerül, de Haynau, a bresciai hiéna hatalmának utolsó éjszakáján megkegyelmez neki, mert Alfonsine tájékoztatja arról, hogy másnap megfosztják hatalmától. A delnő eredetileg azért keresi fel a teljhatalmú kormányzót, hogy Richárd halálát kieszközölje. Richárd azonban megmenekül, majd hamarosan feleségül veszi Editet, akiről kiderül, hogy Plankenhorst Alfréd vagyonának kizárólagos örököse.